

خلاصه فارسی

عنوان: تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر میزان نمک مصرفی زنان باردادر پیش فشارخونی

زمینه و هدف:

یکی از شایعترین پیامدهای بحرانی بارداری، اختلالات فشارخون بارداری است که موجب افزایش مرگ جنین و مادران می شود. رابطه علت و معلولی بین مصرف زیاد نمک و پاتوژنز پرفشاری خون به خوبی آشکار شده است. از این رو کاستن از مصرف نمک مفیدترین رویکرد پیشگیرانه جهت کاهش بار بیماری ها در تمام کشورها و جوامع می باشد. لذا مطالعه حاضر با هدف تعیین تاثیر مداخله آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بر میزان نمک مصرفی زنان باردادر پیش فشارخونی انجام شد.

مواد و روش ها:

مطالعه حاضر یک مطالعه نیمه تجربی است که بر روی ۶۱ نفر از زنان باردادر پیش فشارخونی مراجعه کننده به مراکز بهداشتی- درمانی شهر بیرجند انجام شد. نمونه گیری براساس نمونه گیری در دسترس صورت گرفت. برای ارزیابی میزان نمک مصرفی آزمودنی ها، آزمایش ادرار ۲۴ ساعته در ۳ مرحله (قبل، بلافاصله و یک ماه بعد) گرفته شد. برای سنجش سایر متغیرها از یک پرسشنامه استاندارد مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده که روایی و پایایی آن مورد تایید بود، استفاده گردید. برنامه مداخله، شامل سه جلسه آموزشی مبتنی بر تئوری رفتار برنامه ریزی شده بود که در بستر مجازی (نرم افزار واتساپ) برگزار گردید. داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS ۱۹ مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج:

نتایج مطالعه نشان داد که میانگین نمک مصرفی قبل، بلافاصله و یک ماه بعد در دو گروه مداخله و کنترل تفاوت آماری معنی داری نداشت ($P > 0.05$). دو گروه مداخله و کنترل، قبل از مداخله، از نظر فشارخون سیستول با یکدیگر تفاوت آماری معنی داری داشتند ($P = 0.01$). همچنین اختلاف آماری معناداری در فشارخون سیستول و دیاستول افراد حاضر در پژوهش، در هر یک از دو گروه، در زمان های قبل با بلافاصله و قبل با یک ماه بعد از مداخله وجود داشت ($P < 0.05$). اختلاف آماری معناداری در نمره نگرش و هنجاردهنی در درون و بین دو گروه در طی زمان مشاهده نشد. میانگین نمره کنترل رفتاری درک شده در گروه مداخله قبل و یک ماه

بعد از مداخله تفاوت آماری معناداری را نشان داد ($P=0.02$). دو گروه مداخله و کنترل از نظر سازه قصد، در زمان بلافاصله بعد مداخله اختلاف آماری معناداری دارند ($P=0.04$). همچنین تفاوت آماری معنی داری در نمره قصد در طی زمان در گروه مداخله مشاهده شد که این اختلاف در زمان قبل و بلافاصله بعد از مداخله بود ($P<0.01$). دو گروه، قبل از مداخله از لحاظ نمره رفتار مصرف نمک با هم اختلاف آماری معناداری دارند ($P=0.03$). همچنین تفاوت آماری معنی داری در طی زمان در گروه مداخله مشاهده شد که این اختلاف در زمان قبل با بلافاصله بعد از مداخله ($P=0.007$) و قبل با یک ماه بعد از مداخله ($P=0.006$) بود.

نتیجه گیری:

یافته های مطالعه حاضر نشان داد که مداخله آموزشی ما، تاثیر معناداری بر روی نمره کنترل رفتاری درک شده، قصد، رفتار و فشارخون سیستولیک و دیاستولیک داشته است اما تاثیری بر میزان مصرف نمک زنان باردار نداشته است. توصیه می شود مطالعات مداخله ای با استفاده از سایر تئوری های تغییر رفتار در جهت کاهش میزان نمک مصرفی زنان باردار پیش فشارخونی صورت بگیرد.

کلمات کلیدی: پیش فشارخون، تئوری رفتار برنامه ریزی شده، رفتار مصرف نمک، زنان باردار، مداخله آموزشی